

Mål for børnehaveklassen på Kristofferskolen.

Formålet med det pædagogiske arbejde i børnehaveklassen er at skabe en god og tryk skolestart, hvor børnene stille og roligt vænner sig til skolen og hvor den enkelte elev både føler sig værdsat og som en del af fællesskabet.

Børnehaveklassen er børnenes og forældrenes første møde med skolen, vores mål er derfor at gøre skolestarten til en positiv oplevelse for alle med en god og konstruktiv dialog mellem skole og hjem.

Vi arbejder ud fra den opfattelse, at det 0-7 årige barn er et rytmisk, sansende og efterlignende væsen med ret til et eget fuldgyldigt barndomsland fri for unødige bekymringer og ansvar.

Børnene skal være omgivet af kærlighed og glæde. Alt, hvad der sker i vores børnehaveklasse er dybest set begrundet i denne holdning. Vi søger at skabe et rum af tryk og harmoni, således at hvert enkelt barn kan få lov at udtrykke, udfolde og udvikle sig, samt finde overskud og ro til at etablere venskaber.

Det vigtigste for børnene i børnehaveklassen er at vænne sig til og lære at indgå i en social sammenhæng med alderssvarende børn og at de samtidig har mulighed for at lære, udforske og lege i eget tempo. Vi lægger derfor meget stor vægt på børnenes frie leg, hvor alle sider i barnet plejes, udvikles og udfordres på én og samme tid.

Vi søger i høj grad at stimulere og bevare børnenes fantasi, således at børnene får et godt grundlag for at kunne tænke levende og kreativt gennem livet.

Indenfor de 6 nedenstående temaer, som er obligatorisk indhold i børnehaveklassen, tilstræber vi at møde barnet lige der, hvor det er i sin udvikling og hjælpe til, at barnet derudfra videreudvikler sine færdigheder, viden og erfaringer. Vores mål er at børnene efter børnehaveklassen går videre i skolen med livsappetit, lyst og motivation til at beskæftige sig med skolens indhold.

De 6 obligatoriske indholdstemaer for børnehaveklassen er:

- sprog og udtryksformer
- natur og naturfaglige fænomener
- det praktisk/musiske
- bevægelse og motorik
- sociale færdigheder
- samvær og samarbejde

Læreplan for børnehaveklassen.

Sprog og udtryksformer.

I børnehaveklassen skal børnene videreudvikle og nuancere det sprog og de begreber, som de allerede kender. Sprog og begreber er resultater af og forudsætning for barnets intellektuelle og sociale udvikling. Sprogets udvikling påvirkes af og påvirker det kropslige/motoriske, følelsesmæssige, det sociale og det intellektuelle. Når man arbejder med sproget er det derfor vigtigt samtidig at tage andre sider af barnet "i brug".

Hver dag har vi sanglege/fingerlege i børnehaveklassen, hvor vi samles i en kreds og hvor læreren fører an. Her kommer sprogytmen og det motoriske ind i en naturlig sammenhæng. Børnene må her samle sig om den voksnes bevægelser, koordinere disse bevægelser (øje/hånd), samtidig med, at

det skal høre efter og prøve at sige ordene i sangen/remsen. Sanglegen øver fin- og grovmotorik, giver sansemotorisk træning, sproglig stimulering, deltagelse i socialt fællesskab, musikalitet og glæde.

For at lære sproget er det vigtigt med levende interaktion menneske til menneske, et levende forbillede. Sprog er ikke kun ord men også gestus, sprogmelodi, betoning, tonefald, rytme, mimik og kropsholdning. I børnehaveklassen er den "levende" fortælling derfor meget vigtig. Hver dag hører børnene eventyr. Det er de gamle folkeeventyr, med deres oprindelige ordlyd, fortalt af den voksne som oftest uden brug af bog, hvorved kontakten mellem barnet og den voksne forstærkes. Det samme eventyr fortælles i flere dage i træk, således at barnet virkelig kan forbinde sig med sproget og indholdet i eventyret og hvorefter barnet ofte selv kan hele eventyret. Med den ofte dramatiske handling i eventyret danner barnet egne indre billeder og gennem de gamle sandheder, som eventyrene indeholder, vækkes barnet i egen moralfølelse.

Med rim og remser og vrøvlevers bevidstgøres det sproglige på anden vis, her er det ikke indholdet, der er interessant, men selve ordene og lyd kvaliteten. De enkelte bogstaver står her mere tydeligt frem. Desuden er det ofte sjove, mærkelige og spændende ord - sprogglæden vækkes!

Sang er i det hele taget et bærende element og en væsentlig kilde til sproglig og begrebsmæssig udvikling. Gennem dagen synges mange sange, når lejligheden byder sig. I de forskellige overgangssituationer (f.eks. garderobe o.lign.) er det at synge ofte en god måde at holde ro og god stemning. Der synges før og efter måltider, før og efter eventyr, der synges god-morgen og der synges farvel.

I den ugentlige eurytmitime bruges, som en integreret del af den fortælling eurytmilæreren giver, bogstavernes lyde og de tilknyttede bevægelser. Det hjælper barnet til lettere at integrere bogstaverne.

I den frie leg laver børnene små eventyr og dukkespil, hvor de selv digter og fortæller for hinanden. I det hele taget har barnet rig mulighed for netop i den frie leg at afprøve sproget på egne betingelser med det meget vigtige formål: at udvikle legen med de andre børn. Børnene må her sprogligt give udtryk for egne ideer samt lytte, forstå og leve sig ind i de andre børns tanker og ideer. Dette er helt grundlæggende for en god udvikling på det sociale område.

Med sproget kan vi, udover helt konkret at meddele os til hinanden, også give udtryk for, hvad der bevæger sig i vores indre af tanker og følelser. I børnehaveklassen bliver der givet plads til samtale, her øves det at kunne veksle mellem at lytte og selv at få lov at fortælle. Det er vigtigt for børnene at få lov at fortælle om sine oplevelser og følelser. Herved bliver vi som mennesker tydelige for hinanden og lærer hinanden at kende.

I konfliktsituationer øves det med den voksnes hjælp at sætte ord på situationen og lytte til hinanden, hvorved barnet lærer at løse konflikter med sproget på en konstruktiv måde.

Børnene skal ligeledes øves i at modtage en fælles mundtlig besked og omsætte den til handling. Dette gøres hver eneste dag i de forskellige situationer med den voksnes tydelige konsekvente lederskab/ det gode forbillede, understøttet af den faste daglige rytme.

Børnene øves i at omsætte sproglige instruktioner til andre udtryksformer, som f.eks. at tegne en historie eller et oplevelsesforløb.

Gennem børnehaveklassens forløb præsenteres eleverne for bogstavernes lyde, form og navn på en legende vis og ud fra barnets egen interesse.

I forbindelse med den daglige tegnestund gør børnene erfaringer med det skrevne sprog. De lærer, at man kan meddele sig skriftligt. Gennem tegninger, selvopfundne tegn, skribleskrift og bogstaver øver børnene sig i eget tempo. I forbindelse med den frie leg, skal der måske skrives pengesedler eller skilte til butikken, restauranten, rideskolen o.l. Ofte laver børnene selv små bøger, og ”læser” for hinanden.

I løbet af hele året dramatiserer børnene ofte små remseeventyr. Som afslutning til jul og sommer opfører børnene små indøvede spil for forældrene og lærer herigennem at følge sprog og sang, som er givet af læreren.

Naturen og naturfaglige fænomener.

Børns umiddelbare nysgerrighed og naturlige interesse for verden omkring dem manifesterer sig i den forskertrang børnene udviser i deres frie leg med naturlige materialer og omgivelser. Ved bogstavelig talt at gribe fat i materialerne omkring sig, får børnene lagt et solidt og nødvendigt grundlag for den senere bevidste udfoldelse af den matematiske og naturfaglige begrebsverden.

Gennem børnehaveklassetiden bliver børnene fortrolige med grundlæggende naturforhold: tyngdeloven, geometriske figurer, rumlig orientering, tidsfornemmelse og kendskab til forskellige materialer, talforhold, orden og systematik.

Børnene bygger med klodser i forskellige former og størrelser, bygger tårne, bygger huler og sørøverskibe af borde og bænke, binder snore på og af og udvikler deres fornemmelse for vægt og mængde.

I dagligdagens små opgaver, såsom borddækning og madlavning øves fornemmelsen for talmængder. Oprydningen giver barnet en fornemmelse for orden og systematik.

Vi omgiver os ude og inde med naturlige materialer og let forarbejdet naturligt legetøj. Dette giver børnene en fornemmelse for kvalitetene: f.eks. ru/glat, varm/kold, hård/blød og materialerne: træ, jern,uld, silke, flet osv. Ude findes ydermere ler, jord, sand, vand, halm, græs, sten osv. Materialerne kan blandes og/eller forarbejdes og noget nyt opstår. Hver dag leges både ude og inde.

Mindst én gang om ugen går børnehaveklassen på tur og her findes meget at studere og undre sig over bl.a. træer, planter, dyr, insekter, fuglenes sang. Det er vigtigt ikke at give børnene færdige svar på deres spørgsmål, men derimod ønsker vi, at undren og spørgsmål får lov at leve, for dermed at stimulere til yderligere udforskertrang.

Hele tiden tilstræber vi en stemning af ydmyghed og respekt over for alt levende. Der er i naturen også rig mulighed for at stimulere børnenes fantasi og naturlige forbundethed med alt levende, ved at alle naturens væsner, såsom nisser, trolde, engle samt f.eks. ” Kong Vinter” og ”Frøken Forår” osv. omtales som noget helt naturligt.

Når børnene leger i det fri mærkes de skiftende årstider og elementerne med hver årstids kendetegn, kulde, varme, blæst, regn, sne, sol og varme.

Årets løb markeres i børnehaveklassen ved afholdelse af vore mange årstidsfester: høstfest, Mikaelstfest, lanternefest, adventsspiral, julefest, fuglefest, fastelavnstfest, påskefest, majfest, pinsefest, sommerfest. Med de forberedelser og gøremål, som hører til den enkelte fest, får børnene forståelse for vigtige sammenhænge i naturen og årstidernes skiften.

Til høst skal høstes, bindes neg, tærskes, kværnes, bages brød, kværnes smør. I november laver vi lanterner, der kan lyse i mørket. Til jul binder vi med gran og bager julekager, osv., osv. Disse gøremål og fester er uvurderlige for et børnehaveklassebarn. De giver meningsfuldhed og en oplevelse af forbundethed med jorden samt tilfredsstillende børnenes enorme virkelyst.

Efter hver fest skal børnene tegne oplevelser fra festen, så de ved årets udgang har lavet en hel årstidsbog.

Sangleg og eurytmi giver børnene en oplevelse af geometriske figurer og oplevelsen af rumlige forhold og proportioner. Vores rundkreds kan være helt rund, eller oval eller aflang, der kan være én inde i kredsen, udenfor, til højre, til venstre, langt væk eller tæt ved. Rundkredsen kan forvandles til en lige slange, en buftet slange eller måske en spiral.

Tilegnelsen af en fornemmelse for tid understøttes i børnehaveklassen ved den udtalte rytme i både dags-, uge -og årsløbet. Når den faste rytme holdes kan barnet relatere til, at ”efter sangleg skal vi tegne og så skal vi lege ”osv. Dette er genkendelige begreber for barnet og det opbygger hermed ved egen erfaring en fornemmelse for tidsbegrebet. Ligeledes transformeres barnets oplevelse af ugerytmen med en maledag, en eurytmidag, en gå-tur-dag osv. sig efterhånden til kendskab til de almindelige navne for ugedagene og en fornemmelse for, hvad en uge vil sige.

Igennem sange og sanglege, rim, remser og eventyr bevidstgøres barnet ligeledes om mange begreber og sammenhænge i naturen. Der synges om mennesker (kroppen), fugle, dyr, vind og vejr, om dværge, der hugger i sten og kul, om jernet, der smedes til sværd. Der laves tællelege, siges remser om tal, fortælles eventyr om årets 12 mdr. og om ugens 7 dage.

Ved at de voksne, som omgiver barnet, selv har en rolig, forskende, interesseret tilgang til naturen og fænomenerne, smitter det af på barnet og hjælper til med, at barnet føler sig tryk og godt tilpas i verden.

Det praktisk/musiske.

Børnehaveklassebarnets evne til at engagere sig umiddelbart og fuldstændigt er kilden til udvikling af de kreative kræfter, sjælelig bevægelighed og engagement.

Denne evne plejes ved alle former for kunstnerisk aktivitet, som ledes af den voksne, der selv føler glæde og engagement og som ligeledes selv ønsker at lære og at udvikle sig.

Gennem kunstneriske aktiviteter udtrykker og udvikler barnet sit indre sjæleliv/følelseslivet på en ubevidst måde.

Vi tilstræber, at hele vores dagligdag i børnehaveklassen er kunstnerisk gennemstrømmet, på den måde, at vi både i de fysiske rammer, i vores adfærd og i det indholdsmæssige søger at stimulere det legende og det eventyrlige. Vi ønsker, at barnets sanser stimuleres så naturligt, fyldigt og bredt som muligt i enhver situation. Ligeledes undgår vi generelt bedømmelser og vurderinger, men møder hellere børnenes henvendelser og spørgsmål med svar, som er åbne og med et kvalitativt indhold.

I børnehaveklassen plejes det kunstneriske først og fremmest gennem sang. Børnene præsenteres for et rigt udvalg af forskellige sange: årstidssange, sange med bevægelser, sanglege/kredslege, morgensange, højtidsange.

Udover den daglige sangleg, synges der hele dagen igennem ved alle overgangssituationer. Sangen kalder på ”det gode” i barnet og leder dem ind i gruppen. I disse situationer er det ikke skønsang, men enkle sange, der passer til børnenes høje toneleje og den naturlige ”trallen”, der ofte følger deres gøremål.

Enkle klangfulde instrumenter bruges til at understrege særlig betydningsfulde tidspunkter på dagen, som f.eks. et klokkespil, der kalder eventyret frem eller fløjtespil ved spisetid.

Børnene kan inddrages og på tur få lov at spille. Ydermere kan der laves en lille musiktime, hvor børnene på enkle instrumenter udtrykker sig, evt. i forbindelse med fremsigning af rim og remser. Her vækkes gehør og rytmesans.

Det billedrige sprog i de gamle eventyr, som dagligt fortælles, taler inspirerende til børnene og

nærer dem sjæleligt. Det samme gælder i den ugentlige eurytmitime.

Ved små dramatiseringer af f.eks. remseeventyr lærer børnene at agere og stå frem. Børnehaveklassen er altid med, når de ældre klasser opfører teaterstykker, i fald dette er egnet til alderen. Efterfølgende har børnene oftest stor glæde og behov for at bearbejde det oplevede, det kan være gennem tegning, samtale eller måske ved selv at spille stykket i den frie leg.

Gennem malning fremmes barnets farveglæde og forvandlingskræfter. Her anvendes flydende akvarel på vådt papir. Farverne mødes og blander sig og nye farver opstår.

Gennem modellering med farvet bivoks, udformer børnene små figurer og former. Her oplever og øver børnene deres formkræfter og virkningen af varmeprocesser, tryk og modtryk. Forvandlinger fra tykt til tyndt, langt til smalt osv.

Ofte fortælles både før malning og modellering en lille historie eller et lille vers som optakt, uden at det skal opfattes som et tema. Børnene arbejder frit og spontant ud fra deres indre - intet er rigtigt eller forkert og arbejdet bedømmes ikke efterfølgende, hvilket ville hæmme barnets naturlige udfoldelseskræfter og udviklingen af deres frie fantasi.

Det kunstneriske plejes også i høj grad igennem forberedelserne til årstidsfester. Glæden og stoltheden ved det færdige produkt, lavet med egne hænder er meget betydningsfuldt for børnehaveklassebarnets selvværd og selvtillid. Vi anvender her naturen og naturmaterialer for at fremme børnenes æstetiske sans og for at give dem mulighed for at opleve så levende og ægte sanseindtryk som muligt til fremme af udviklingen af barnets eget sjæleliv.

Bevægelse og motorik.

Barnets motoriske udvikling og erobring af sin krop følges af en modning i barnets sansorganer og skaber strukturer i nervesystemet, som danner grundlag for sprogudvikling og udvikling af evnen til at tænke.

Det er gennem barnets viljeskræfter, at impulsen til den motoriske udvikling næres. Når man iagttager det lille spædbarn utrætteligt øve sig i at løfte hovedet, rulle rundt, komme op at sidde, kravle, stå og endelig til sidst gå oprejst, erkender man, hvilken uvurderlig betydning viljeskræfterne har for menneskets udvikling.

Hos det 6-årige børnehaveklassebarn er det stadig viljeskræfterne, der er den fremdrivende drift i deres udvikling. Børnehaveklassebarnet har ydermere et overskud af motoriske impulser, der kræver, at de er i stadig bevægelse. De sparker med benene, når de sidder ved bordet, glider frem og tilbage på stolen og vipper på den. De hopper og springer og styrter afsted over stok og sten, balancerer, går på stylder, klatrer, griber og kaster med bolde eller andet kastbart. De klatrer helt til tops i træet.

Ydermere kan de nu i det finmotoriske mere og mere. Børnene kan i sandkassen f.eks. konstruere store avancerede bygningsværker, binde sløjfer og knuder, beherske værktøj, som kniv, hammer, sav, sy-nål, hæklepind osv.

I børnehaveklassen er vores mål, at børnene imødekommes i dette behov for kropslig udfoldelse og udvikler mere sikkerhed og nye evner. Derfor skal der hver dag være tilstrækkelig tid til fri leg både ude og inde og vide rammer for udfoldelserne, så børnene får lov til virkelig at bygge og afprøve sig selv frit.

Med den ugentlige gå-tur dag gives mulighed for særlige udfordringer i blandet terræn, der rulles ned ad skrænter, balanceres på smalle broer, springes over vandløb o.m.a.

Børnene lærer også at gå to og to, på række, når vi begiver os ud i mere trafikerede områder.

Som en del af børnehaveklassens daglige rytme bidrager sang – og fingerlege, rim og remser til at strukturere og inspirere udviklingen af børnenes motorik.

Børnenes efterligningskræfter leder dem til at følge de bevægelser, som de voksne laver mere og mere præcist. Ved en skiften mellem polariteter: trampe/liste, gå/galoppere, bittesmå håndbevægelser/store håndbevægelser tilegner børnene sig komplekse sensomotoriske færdigheder. Det samme gælder gennem eurytmien, hvor børnene føres gennem vers og historier med bevægelser, der er tilpasset ordenes rytme og lyd.

Børnenes sunde motoriske udvikling understøttes ydermere ved, at de voksne under børnenes frie leg foretager sig meningsfulde, livsnære gøremål i en god og positiv stemning. Der æltes dej, vaskes af, stryges, fejes osv. Dette ansporer barnet til måske at komme og deltage eller omsætte handlingerne i sin leg med de andre børn.

Børnene deltager efter tur i dagligdags opgaver, såsom borddækning, plukning af blomster, servering, klargøring til f.eks. malning o.lign.

I børnehaveklassens rytme er hensynet til udviklingen af barnets motorik bestemmende for valget af hver dags hovedaktivitet. Vi har en gå-tur-dag, en maledag, en eurytmidag, en modelleringsdag og en madlavningsdag.

Herudover har vi alle de aktiviteter, som foretages i forbindelse med vores årstidsfester. Disse fremmer især det finmotoriske. Der skal klippes, syes, flettes, knyttes, filtes, formes, bindes, skæres, snittes, males, tegnes.

Børn med motoriske vanskeligheder skal støttes så tidligt som muligt, idet motoriske vanskeligheder ofte hæmmer alderssvarende legeaktivitet og indlæring.

Sociale færdigheder

Udviklingen af sociale kompetencer er en forudsætning for at leve og trives i samfundet. Man må kunne tage hensyn både til sine egne behov og til andres. For at kunne indgå i en social sammenhæng må man derfor opleve sig selv som et selvstændigt individ overfor andre selvstændige individer. Udviklingen af selvfølelsen og selvstændigheden tager afsæt i oplevelsen af sunde relationer til voksne mennesker i barndommen.

Rolige, venlige, imødekommende voksne mennesker medvirker til at give barnet den tryghed, som er forudsætning for at barnet kan opbygge et tillidsfuldt forhold til sig selv og sine medmennesker. Dette danner grundlag for at barnet kan udvikle sine sociale kompetencer.

I børnehaveklassen er vores mål at være disse gode, tydelige, forudsigelige forbilleder.

Hver morgen hilser den voksne alle børn god-morgen med hånd og hver eftermiddag hilses farvel, dette fremmer respekt og selvrespekt.

I den daglige rytme veksler vi mellem fælles aktiviteter, hvor alle er med og man må indordne sig det fælles anliggende og fri, individuel leg på egne præmisser. Dette giver en god øvelse i at veksle mellem at være ”os” og ”mig selv”, det udadvendte og det indadvendte.

Deltagelse i daglige meningsfulde gøremål udvikler selvstændighed og selvhjulpenshed og giver individer med en god selvfølelse, som kan gå konstruktivt ind i sociale sammenhænge.

Sanglegen er en god social-udviklende aktivitet, hvor alle holder hinanden i hånden og hvor der synges om, hvem der er her i dag og hvem, som mangler. Vi er ”os” og ”vi er mig”.

Desuden øves det at få lov at være ”på” og det at måtte vente på tur, når rollerne i sanglegen skal fordeles. Børnene vænner sig til at se hinanden i forskellige situationer og roller, hvilket fremmer tolerance og forståelse for forskelligheder.

Ved spisningen, hvor alle sidder sammen ved bordet og der er blevet stilhed, indledes måltidet med

fløjtespil og en madsang. Her skabes fornemmelsen af sammenhold og af at være en enhed.

Det sociale læres dog væsentligst i børnenes egen frie leg. Her skal børnene lytte til hinanden, indrette sig på hinanden, bøje af, vente, leve sig ind i hinandens tanker og ideer og andre gange skal de lede, føre, sætte i gang, tålmodigt forklare, hvad de mener osv.

For børnehaveklassebarnet er rollelegen/gruppelegen af altafgørende betydning. Her prøver det alle sine muligheder af og udlever sig selv i forhold til de andre børn. Det knytter relationer og venskaber. Hvis legen ikke fungerer trives barnet ikke. Derfor gør vi uendelig meget ud af, at give børnene optimale rammer for legen. Vi sørger for en god stemning og har gang i egne gøremål, så børnene føler sig frie og ubetragtede i legen. Men børnehaveklassebarnet har endnu ikke overblikket og evnerne til at klare det hele selv, så når det en gang i mellem går i hårdknude træder vi til med hjælp til løsning af konflikter.

Nogle børn kan have vanskeligt ved at lege en god leg. Ofte er det børn, som har fået mange forklaringer og/eller har været udsat for mange bedømmelser. De kan være mere ufleksible, styrende og er måske ikke så spændende at lege med, idet disse børn også ofte mangler fantasi. Dermed kan der opstå vanskeligheder i det sociale; her kræver det en ekstra indsats af de voksne at få løst knuderne op.

For børnehaveklassebarnet er det vigtigste i legen ofte, sammen med kammeraterne, selve opbygningen af legen. Alt skal aftales og planlægges, der skal samles rekvisitter og udregnes konstruktioner. Det hele skal bygges op og måske når børnene slet ikke frem til selve legen, før en ny ide' tager form og de begynder på noget nyt. Det er selve processen og samarbejdet/samværet, det gælder. Denne kreative skabende foranderlige proces, som man kan kalde den forvandlende leg, er uhyre vigtig og i virkeligheden et udtryk for barnets dybeste koncentration. Vi ønsker i børnehaveklassen at værne om denne barnets ret til fordybelse og frihed, idet vi mener den danner et nødvendigt grundlag for at barnet senere i livet vil gribe sit arbejde med engagement, flexibilitet og med lydhørhed overfor sine medmennesker.

Samvær og samværsformer.

Når børnene begynder i børnehaveklasse, træder de med forældrene på sidelinjen ind i nye omgivelser med nye rammer. Børnene kommer mange steder fra med forskellige erfaringer og oplevelser i rygsækken og vi skal nu sammen opbygge en ny fælles kultur og et godt fællesskab, som skal vare i mange år frem. Dette fællesskab skal bygge på positivitet, hensyn, tolerance og respekt for hinanden.

De personer, der omgiver børnene i dagligdagen, især forældrene og søskende, men også pædagoger og lærere er barnets vigtigste forbilleder. Og idet de altid vil efterligne os både på godt og ondt, må vi altid tage udgangspunkt i os selv, når vi ønsker og kræver en bestemt adfærd af børnene. De "læser" vores handlinger, vore følelser og vores tanker og efterligner dette. Derfor må vi i samværet med børnene opdrage os selv, vi må anstrenge os og lade vore bekymringer, irritation og dårlige humør "blive hjemme". Samtidig er det vigtigt, at vi er autentiske som personer og at vi viser børnene, hvad der er rigtigt og forkert og hvor vores grænser går. Ved at vi, som voksne, siger "ja", når vi mener ja og "nej", når vi mener nej og er kærligt konsekvente og tydelige omkring vore grænser, lærer børnene at være tro mod sig selv, at respektere sig selv og andre.

Det at opbygge det gode fællesskab og den gode klasseånd er en vedvarende proces, som begynder i børnehaveklassen. Det er en vigtig og tidskrævende opgave, som kræver tålmodighed og egentlig er en meget stor del af indholdet i børnehaveklassen.

Vi arbejder med dette, når vi:

- tager hensyn til hinanden,
- fortæller/lytter til hinanden,
- trøster og hjælper hinanden,
- samarbejder om små opgaver,
- griber ind overfor uønsket adfærd,
- opprioriterer samarbejde og nedtoner konkurrence
- hjælper hinanden med at løse konflikter,
- sørger for trygge rammer med helhed og overskuelighed.

Forældresamarbejde.

Som en vigtig forudsætning herfor er det nødvendigt at etablere et godt samarbejde med forældrene, som har valgt vores skole og pædagogik. Vi ønsker en åben og ærlig dialog med forældrene som til hver en tid kan henvende sig og bede om en samtale. Og omvendt vil vi fra børnehaveklassens side kontakte forældrene ved behov.

Desuden opfordres forældrene i klassen til selv at kontakte hinanden og tale om evt. problemer børnene imellem, således at en fri, god og åben samtalekultur grundlægges mellem forældrene.

Ved afholdelse af min. 2-3 forældremøder i årets løb holdes forældrene informerede om klassens gang og der tages relevante pædagogiske emner op, som øger bevidstheden om og trivlsen i børnegruppen.

Der afholdes min. en forældrekonsultation i løbet af året, hvor det enkelte barn beskrives og eventuelle problemstillinger tages op.

Hvis børnehaveklassepersonalet skønner, at et barn har særlige vanskeligheder, drøftes dette med forældrene inden andre faggrupper, såsom evt. PPR inddrages.